

Sepedi

Segwera sa kamogelo le Mantsho

Khanyisa Mukansi

Segwera Sa Kamogelo le Mantsho

Mongwadi ke Khanyisa Mukansi
Moswantšhi ke Dale Blankenaar

Phetolelo ya puku go Sepedi e dirilwe ke Maureen Ramusi

Kamogelo e be e le mošemane wa mengwaga ye senyane (9). O be a dula Motseng wa Samari gomme a etšwa ka lapeng la ga Maloka.

Kamogelo e be e le mošemane yo mokoto ka ge a be a rata dijo. Dijo tšeo a bego a di rata e be e le nama ya KFC, ditšhipisi, malekere le dinwamaphodi.

O be a filwe leina la Manoni kua sekolong. Batswadi ba gagwe ba be ba mo rata kudu. Ba be ba dula ba mo rekela dijo tšeo a bego a di nyaka.

Ba mo rekela gape le diaparo tše diswa ka ge mmele wa gagwe o be o gola ka lebelo. Kamogelo o be a rata go opela le go raloka le mogwera wa gagwe, Mantsho Ratau.

Kamogelo o be a dula le batswadi ba gagwe,
Morena le Mohumagadi Maloka. Bomorwarragwe
ba babedi ba bagolo ba be ba le yunibesithi.

Tatagwe o be a humile kudu. O be a na
le dikgwebo, dikgomo tše dintši ebile a le
mokhanselara wa mmasepala wa lefelong la
gabo. Kamogelo o be a bala Kreiti ya 3 sekolong
sa phoraemari ya Ditaung.

Mohumagadi Maloka o netefaditše gore
Kamogelo o ya sekolong le mokotlana wa gagwe
wa sekolo le mokotlana wo monnyane wa go
tlala dijo. Bana ba bantši ba be ba duma dijo
tša Kamogelo.

Ba be ba bakišana go mo rwalela mokotlana wo monnyane gore ba tle ba kgone go abelwa dijo tša Kamogelo.

Se se ile sa se thabiše Mantsho ka ge a be a le mogwera wa Kamogelo wa potego. Mantsho e be e le mošemane yo bohlale wa go ikhomolela.

O be a sa rate dijo gomme mmele wa gagwe o be o lekanetše ka bogolo. O be a ipshina ka go opela le Kamogelo ge ba be ba le mmogo.

O be a ipshina gape ka go theeletša dikanegelo tšeo Kamogelo a bego a mmošša tšona. Ba be ba dula ba dirišana mmogo ba naganelana.

Kamogelo o be a na le mekgwa ya go ja ka phapošing ge morutiši wa gagwe a ngwala letlapeng. Se se ile sa mo ditela gore a fetše mošomo wa gagwe wa ka phapošiborutelong.

Bašemane ba go seleka ba mmošša gore a se tshwenyege ka thuto, ka ge thuto e le ya batho ba go diila.

Bao ba bego ba nyaka go ja dijo tša gagwe ba mmotša Gore ba tla mo ngwalela mošomo ge a ka ba fa dijo. Kamogelo a thoma go tlwaela gore o direlwa mošomo ke ba bangwe ka phapošing.

Mantsho a seke a kgahlwa ke taba ye. O ile a thoma go sekaseka bašemane bao ka ga dipeakanyo tše tša bona tša bonokwane.

Bašemane bao ba botša Mantsho gore Kamogelo ke khefi ya bona ye nnyane yeo e sa swanelago go tswalelwa ke motho. Ba tshepiša go mo setla go fihlela a ruruga bjalo ka Kamogelo.

Ba ile ba mo tšhošetša gore o tla ba tseba gabotse. Ge a ka ba bega go morutiši goba hlogo ya sekolo. Mantsho o be a ba tšhaba kudu.

Le ge go le bjalo a botša koko wa gagwe seo se bego se diragalela Kamogelo kua sekolong ka pelo ye bohloko. O mo hlalošeditše ka moo Kamogelo a šaletšego morago ka dithuto tša gagwe tša sekolong ka gona.

Koko wa Mantsho, Koko Mokgadi. A ya go Mohumagadi Maloka ka boithobo go yo hlagiša taba ye. Ka manyami, seo sa befediša Mohumagadi Maloka.

A sola Mantsho le koko wa gagwe ka go nyaka go gogela leina la ngwana wa Mokhanselara Maloka ka marageng!

A bolela gore Kamogelo ke ngwana wa mabjoko, yoo a swanetšego go tsena sekolo toropong le bana ba bangwe ba bahumi.

O ile a bolela gore morwa wa gagwe ga a swanela go ba sekolong se setee le bana ba badidi, ba go swana le Mantsho.

A bolela gape gore o tla botša mokhanselara gore o boditšwe gore ngwana wa gagwe o tla ba kotsing kua Ditaung.

O tla kgopela gore Kamogelo a šuthišetšwe ka pela go Sunshine Learning Centre kua toropong.

Go tloga moo a botša mokgekolo gore a tšwe ka motseng wa gagwe ka pela. A be a mo holofetša gore o tla mmiletša maphodisa ge a ka bea leoto la gagwe ka ga gagwe.

Mokgekolo a be a nyaka go wa ge Mohumagadi Maloka a bethantšha lebatl.

Koko Mokgadi o boile gae a kwele bohloko kudu ke tsela yeo Mohumagadi Maloka a boletšego le yena ka gona.

O bontšhitše gore Mohumagadi Maloka o itšhela madimabe mosegare letšatši le hlabile. A bolela gore Mohumagadi Maloka ga a na ponelopele bophelong.

O ikanne ka gore se sengwe se tlo mo tlela seo se tla dirago gore Mohumagadi Maloka a metše mantšu a gagwe.

Mantsho o be a maketše ebile a kwele bohloko go kwa gore Kamogelo o tla flošwa Ditaung.

Ke kgale ge Mohumagadi Maloka a nyaka go floša Kamogelo Ditaung go ya go Senthareng ya go lthuta.

O be a duma gore Kamogelo a bolele Seisemane go swana le bana ba bangwe ba go ba le batswadi ba go huma.

O be a tšhaba go botša monna wa gagwe ka ga tumo ya gagwe.

Ditaba tšeo mokgekolo a mo flošeditšego tšona,
di dirile gore peakanyo ya gagwe e diragale
ka pela.

Ga se a senya sebaka pele a ka leletša monna
wa gagwe go mo lemoša gore o boditšwe ke
koko wa Mantsho gore Kamogelo o be a le
kotsing kua Ditaung.

Se se dirile gore Morena Maloka a emelele ka pela a ye kantorong ya hlogo ya Senthara ya go lthuta ya Sunshine.

Morena Maloka a floša Kamogelo Ditaung a mo iša Senthareng ya go lthuta ya Sunshine.

Mmogo le mosadi wa gagwe ba leba kantorong ya hlogo ya sekolo.

Hlogo ya sekolo Morena Smith, a lebelela raporoto ya gagwe ya kotara ya mathomo a šikinya hlogo.

O ba boditše gore meputso ya Kamogelo ya Seisemane ya Leleme la Mathomo La Tlaleletšo le Mmetse di tlase gomme ga di fihlelele dinyakwa tša sekolo.

O ba gopoditše gore sekolong sa gagwe
thutwana ya Seisemane e swanetše go phaswa
ka ge e šomišwa dithutong ka moka.

O bontšhitše gore bjalo ka hlogo ya sekolo
oswanetše go swarelela go maemo a sekolo.

A bolela gore ka lebaka leo a ka se kgone go tsentšha Kamogelo sekolong sa gagwe. Se sa dira gore Mohumagadi Maloka a ile ga bohloko.

A be a bolela gore go kaone gore a hwele ka mo kantorong. Se se ile sa tloga se tšhoša Morena Smith. O ile a ba kgopela ka pela gore ba lefe sekolofisi sa dikotara tše tharo le go rekela Kamogelo yunifomo.

O be a maketše ge Morena Maloka a mo leboga a be a mo tshepiša go lefa ditefo ka moka tše di nyakegago. Hlogo ya sekolo o ba boditše gore ba tle le Kamogelo letšatši le le latelago.

O be a imologile ge ba tloga kantorong. Ka letšatši le le latelago Kamogelo a apara yunifomo ya gagwe ya sekolo ye mpsha: Borokgo bja gagwe bjo bosehla, hempe ye serolwane, thai ye tala ya methalo ye meserolwane le phere ya dieta tše diso.

Morena Maloka a iša Kamogelo go Senthara ya go lthuta ya Sunshine ka Mercedes Benz wa gagwe wo moswa wo mohubedu, mmogo le mosadi wa gagwe.

Kamogelo o be a homotše ge mmagwe a bolela a thabile ka koloing. Kamogelo a amogelwa ka borutho ka phapošing ya gagwe ke morutišigadi wa mothomošweu.

O hweditše gore barutwana ba be ba sa tlala kudu go swana le kua Ditaung, gomme morutwana ka morutwana a dula a le noši.

O be a sa tsebe le morutwana le ge e ka ba o tee ka phapošing. A bona le barutwana ba bathobašweu mola le mola. Phapošiborutelo e be e le botse e bile e hlwekile, e na le ka moka tšeo di bego di hutšwa go ba gona.

A hwetša setulo sa gagwe se seswa, tafola, le dipuku tše diswa di mo emetše. A ikhwetša a lahlegile a duma go boela Ditaung.

E be e le nako ya Mmetse, gomme ba dira poeletšo ya mošomo wa kotara ya pele. Kamogelo o be a maketše go bona barutwana ba bula dipuku gomme ba thoma go ngwala ntle le go kgorometšwa ke morutiši go dira bjalo.

Morutiši a ya go yena a bula puku ya gagwe gomme a mo hlalošetša tšeo a swanetšego go dira ka Seisemane.

Kamogelo o ile a se kwe goba go kwešiša seo morutiši a bego a se bolela. O ile a duma go hlalošetšwa ka polelo ya Sepedi.

Barutwana ba bangwe ba be ba swaragane
le mošomo wa bona ka go lokologa ba fela ba
lebelela Kamogelo yoo a bego a swere bothata
go re a ngwale.

A thoma go ikwa a swerwe ke tlala.
Seo sa latelwa ke go kwa a lla ka maleng.

Barutwana ba retologa ba mo sega kudu.
Morutiši a ba omanya kudu a be a ba kgopela
gore ba romele dipuku tša bona go yena.

Kamogelo a se kgone le go fetša palo le ge e ka ba ye tee. Se sa latelwa ke go bala ga Sepedi, moo morutwana ka morutwana a bego a swanetše go balela godimo.

Kamogelo o be a maketše go kwa ka mokgwa woo dithaka tša gagwe di balago ka gona, bjalo ka baboledi ba Sepedi moo a go ba a sa kgone go balela godimo. Ka morago a swarwa ke boroko gomme a tsošwa ka nako ya go yo raloka.

Kamogelo o be a sa kgone le go ja dijo ka nako ya go khutša. O ile a kgona feela go nwa senwamaphodi sa Coke. O be a hlologetše mogwera wa gagwe Mantsho.

Ka morago ga thuto ya Sepedi ya go rutwa ke morutišigadi Masipa Moo le gona a ilego a swara bothata gore a bale le go ngwala.

Beke ka moka, o ikhweditše a na le mošomo wo montši wo a sa kgonago go o fetša. O be a se na le yo a ka mo thušago ka mošomo wa gagwe.

Batswadi ba gagwe ba be ba swaragane le tša dikgwebo tša bona le ditaba tša motse. Go se šome gabotse ga Kamogelo gwa begwa go hlogo ya sekolo, yoo a ilego a biletša Morena Maloka kantorong ya gagwe.

Morena Maloka o be a makadišwe ke se. Hlogo ya sekolo a hlaloša gore tsebo ya Kamogelo e lekana le ya morutwana wa Kreite ya 1 kua go Sentara ya go lthuta ya Sunshine.

A fa Morena Maloka dinyakwa tše di latelago: gore ba bolele Seisemane le Kamogelo ka gae kgafetša, gore ba mo thekge le go to hlola mošomo wa gagwe kgafetša-kgafetša, gore ba mo thuše ka go bala le go ngwala mošomo wa gagwe, go hwetša morutwana yo a ka mo thušago ka mošomo wa gagwe, gore a tsene dithutwana tša go mo thuša le go ngwala melekwana ka boLabohlano le gore Kamogelo o hutšwa go bontšha kaonafalo lebakeng la kgwedi goba a boele Ditaung.

Morena Maloka a tshepiša go dira tšohle tšeo a di laetšwego. Ge beke ya bobedi e thoma, Kamogelo a bonagala a otile.

Kamogelo o be a lla ge a botša mmagwe gore yena ga a sa ya kua Senthareng ya go ithuta ya Sunshine.

Seo sa tšhoša Mohumagadi Maloka.

O be a nagana gore o a lora ge Morena Maloka a mmošša ka ga ditaba tša go tšwa go hlogo ya sekolo, Morena Smith.

O ile a lla kudu a re batho ba tla nagana eng ka yena le gore lapa la gagwe le tla ba disego go la Samari, gomme taba ye e ka mo hlakantšha hlogo kudu.

A llela go monna wa gagwe le go mo kgopela gore a rarolle bothata bjo. Morena Maloka a lebelela dinyakwa tšela tša hlogo ya sekolo tša go thuša Kamogelo.

O hweditše gore go tla ba bothata go hwetša morutwana yo a ka thušago Kamogelo dithutong tša gagwe. Kapejana a gopola ka Mantsho, mogwera wa Kamogelo.

A fetša ka gore go ka ba bonolo gore Mantsho a tsene sekolo kua sentareng ya go ithuta ya Sunshine mmogo le Kamogelo.

O be a tshwenyegile ka go bona Kamogelo le mosadi wa gagwe ba lla tše o ka rego go hlagile lehu ka gae. A holofetša gore o tla šomiša maatla a gagwe go bea ditaba seemong se se kaone.

Morena Maloka a ya go koko Mokgadi ka boitshepo bjo bogolo. Koko Mokgadi o be a makaletše go bona koloi ya Mokhanselara Maloka e phakile pele ga ntlo ya gagwe.

O be a šetše a kwele gore Kamogelo o šuthišeditšwe go Sunshine. O be a ipotšiša gore ke eng seo se ka tlišago Morena Maloka lapeng la gagwe. A ipotšiša dipotšišo tše ntši mabapi le seo se ka bago se tlišitše mokhanselara lapeng la gagwe. Morena Maloka o be a beakantše gore Kamogelo o nyaka go bona Mantsho.

A bolela gore Kamogelo a ka se kgone go tla ka lebaka la gore o na le mošomo wo montši wa sekolo.

Se se ile sa thabiša koko Mokgadi kudu. E sale mola Kamogelo a tlogago, Mantsho o be a dula a sa thaba ebile a bonagala a lwala.

O be a mmoditše gore o hlologetše go bona Kamogelo. Koko a bolela gore Mantsho a ka ya go bona mogwera wa gagwe, ge feela e le gore a ka ya le yena. Ba tsena ka koloing ya Morena Maloka ba leba ntlong ya gagwe.

Ge ba fihla, ba humana Mohumagadi Maloka a sa tšhepa go ya ka tlwaelo. O be a bonagala a kwele bohloko. Ka ponyo ya leihlo, bašemane ba tshelelana, ba gokarana; ba opela mmogo ka lethabo.

Ba swarana ka matsogo ba kitimela phapošing ya Kamogelo. Ka morago Morena Maloka a ba hwetša ba swaragane le dipuku tša Kamogelo. Mantsho o be a hlalošetša Kamogelo mošomo wo o bego o mo thatafalela.

A gokara bašemane a myemyela. Ka morago a kgopela go nwa teye le bašemane. Koko o be a makaditšwe ke kgopelo ya Morena Maloka.

Eupša a seke a ganana le yona. O dumetše ka ge a bone gore bana ba theeditše ka fao, ga a nyaka go ba swabiša ka gore ba be ba thabile.

Ditaba tšeo di be di thabišitše bašemane bao kudu. Mohumagadi Maloka a emelela, a gokara koko Mokgadi a be a mo leboga.

DITEBOGO

Mongwadi ke

Khanyisa Mukansi

Moswantšhi ke

Dale Blankenaar

Molekodi ke 1

Pandelani Claudine Rambau

Molekodi ke 2

Deborah Shilenge

Molekodi ke 3

Rebecca Maluleke

Mohlami ke

PixelPing Design

Mofetoši wa puke ke

Maureen Ramusi

Motsinkedi wa puku ke

Makoma Phatudi

ISBN 978-0-638-00833-3

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

